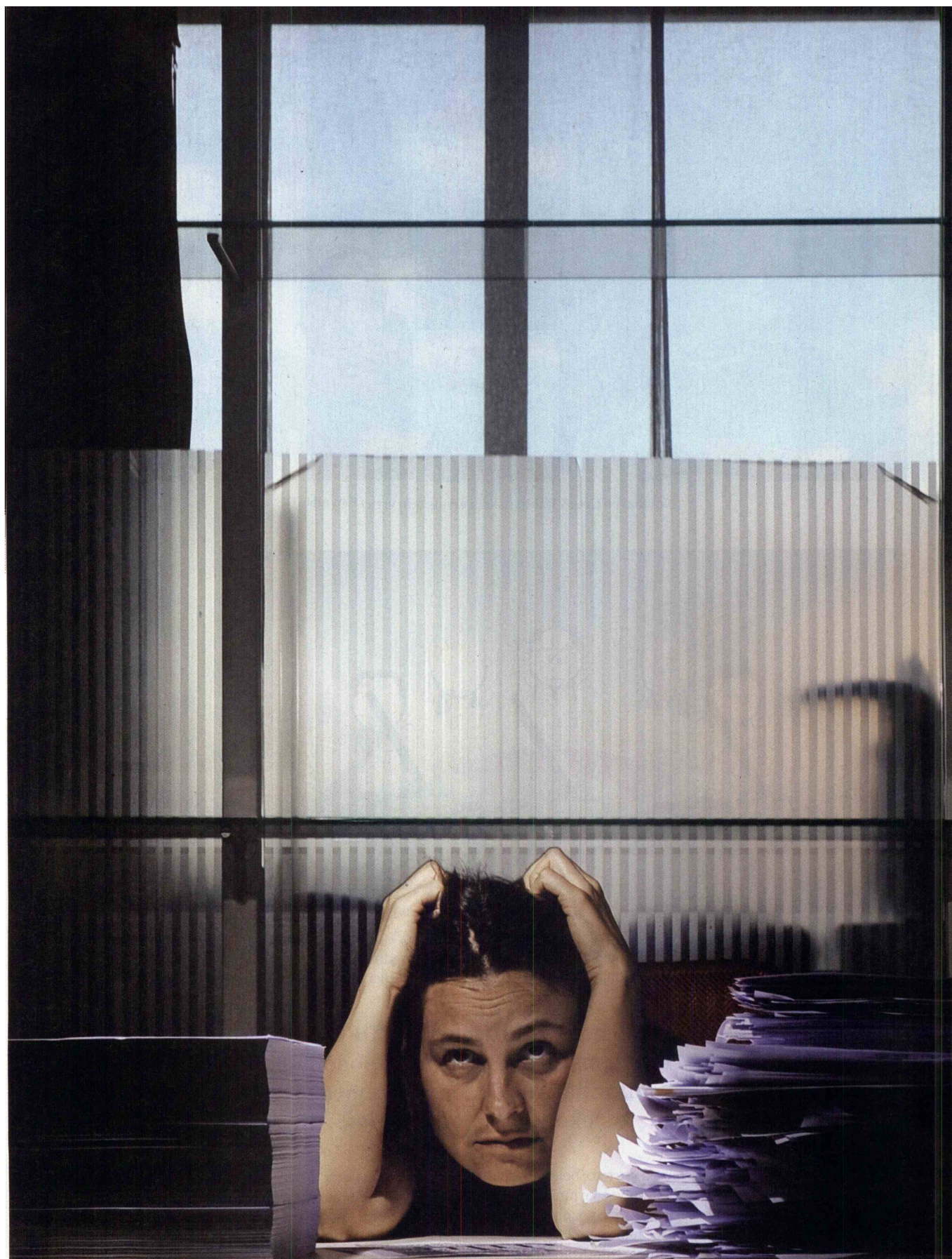

Simona Semenič

Dramatičarka, dramaturginja, režiserka, performerka

Postdramska dramatičarka, ki ne ve, kaj naj bi to pomenilo

Po Ljubljani kroži anekdota o tem, kako je Simona Semenič, takrat nadobudna študentka dramaturgije na AGRFT, profesorju Dušanu Jovanoviću na poizvedovanje, kdo je njen vzornik, navrgla nepričakovan odgovor – Monica Lewinsky. Bila je predvsem provokacija, pove danes. Akademija je bila seksistično okolje, ki je kar klicalo po tovrstnih intervencijah. Ob tem se ji je zdelo sijajno, da se tajnica ni zbalala veličine nedotakljivega človeka in si je drznila izpostaviti se. A Simonina subverzivna feministična gesta ni naletela odprta ušesa. Dušan Jovanović je ponorel.

Vsem konfliktom navkljub ga še danes navaja kot enega temeljnih vplivov, ki so jo pripeljali k dramskemu pisanju. Sprva se ga je grozno bala, ko pa je praktično pod prisilo začela hoditi na njegove vaje z igralci, je ugotovila, da se lahko prizori berejo na način, ki zadeva več od zgolj tiste ravni, ki se neposredno ponuja, iz česar se je naučila ogromno.

Njeno pisavo danes mnogi opisujejo kot postdramsko, ona pa vztraja, da ne ve, kaj naj bi to pomenilo. Brati in slišati je tudi, da je njeno delo radikalno ali najmanj alternativno, a se težko odloči, ali gre pri teh oznakah za pomanjkanje domišljije, omejenost ali perfidno obliko šikaniranja, ki avtorje postavlja na margino zato, da jih ni treba dostojno plačevati. Njena dramatika, misli, v evropskem ali svetovnem kontekstu ni čisto nič posebnega. Če kaj, je slovenski dramski prostor konservativen.

Kot večkratna Grumova nagrajenka se zaveda, da je njeno delo zdaj iskano, a da to ne more dolgo trajati. Eno slabo dramo mi bodo še odpustili, reče, dveh pa nikakor. Glede na stanje v kulturi danes razmišlja, da bi bilo najbolj razsodno pakirati testenine za Mlinotest, a kaj, ko bo tudi ta na koncu morda propadel. Svobodni poklic je sicer sprva izbrala po svobodni volji, vendar počasi ugotavlja, da bi bilo redno delovno razmerje zanj skoraj nujnost. Simona je namreč epileptičarka, ki zaradi napadov včasih ne more delati tudi po kakšno leto, koncept samozaposlenega v kulturi in bolniške pa se nikoli nista dobro poklopila. Po drugi strani pa bi rada več pisala, a ji tudi na svobodi bavljenje z birokracijo pobere več časa in energije, kot ga od nje terjata umetnost.

Svoj položaj je sprežala v trilogijo, od katere smo do danes videli dva dela: *Jaz, žrtev* in *Drugič*. V prvem je svojo življenjsko zgodbo pripovedovala sama, v drugem jo je dala brati občinstvu, medtem ko jo je sama v zlati obleki, z nasmeškom na obrazu in potnimi kapljicami nerivo na čelu, zgolj opazovala. Kako bo s tretjim, še ne ve, a upa, da ji ne bo več treba govoriti o božjasti. Ko jo vprašajo, ali ta projekt nagraduje s terapevtskimi učinki, je zadržana. Vse, o čemer pripoveduje, je namreč morala že predelati sama

s sabo, da je iz tega lahko nastala umetnost. Spodbodlo jo je opazovanje, da ljudje o nekaterih stvareh preprosto ne govorimo. Ima kolege, ki so prav tako epileptiki, a je od njih nemogoče pričakovati, da bodo na glas izrekli besedo epilepsija.

So stvari, ki jih ljudje ne znamo in ne zmoremo ubesediti, in to, pravi Simona, je težava.

Zakaj sama zmore bolj resnicoljuben odnos z boleznijo, je težko oceniti. Morda zato, ker kot otrok ni bila diagnosticirana in so ji starši dovoljevali svobodo, ki pritiče zdravemu otroku. Diagnoza je prišla pri petnajstih. Tisto je bilo zelo čudno obdobje, se spominja. Kaos. Vse se je zgodilo hkrati: epilepsija, puberteta, razpad Jugoslavije. K zdravniku jo je poslal Tone Tiselj, takrat trener rokometne ekipe, kjer je igrala. Takrat ji je bolezen služila predvsem kot pripraven izgovor, da je lahko opustila rokomet, pri katerem je ravno doživljala šibko sezono, danes pa pravi, da jo ščiti pred samo sabo. Da ji pove, kdaj se mora ustaviti, kdaj je tik pred tem, da izgori.

Na rojstno Ajdovščino, katere naglasa se ni nikdar otesla, je zelo navezana. Kadar se pelje iz Ljubljane domov ali v **novogoriško gledališče** delat, si začne spontano recitirati Prešernovo *Vrbo*. Vendar bi se težko vrnila. Ne samo naraščajoča konservativnost, po kateri Ajdovščina že lovi Ribnico, tudi pustota, propad, strah in nezadovoljstvo stojijo na poti. Ko sta se s prijateljem po samomoru njune srednješolske sošolke pod večer sprehajala po Ajdovščini mimo opuščениh tovarn, je vsa ta beda udarila vanjo in nastal je tekst za predstavo 1981, ki so ga uprizorili študentje AGRFT. Vse je razpadlo, reče. Hiše so lepo urejene, vrtovi porezani, češnje cvetoče, samo življenja ni. In ni skupnosti. Generacija njenih otrok si pri štirinajstih življenja v Sloveniji sploh ne zamišlja več. In to je grozljivo žalostno.

Piše: Katja Perat

Podoba: Uroš Abram